

IV. DIN JURISPRUDENTA ÎCCJ

RIL

• ABSTRACT

As regards the activity conducted by the High Court of Cassation and Justice (Panel of the appeal in the interest of the law), several decisions were published in June 2018 relating to: the Code of criminal procedure and the Civil Code, the Code of civil procedure, the Code of fiscal procedure, the Contentious Administrative Law no. 554/2004 and Law no. 241/2005 for the prevention and the fight against tax evasion, as well as relating to the G.E.O. no. 195/2002 regarding the traffic on public roads. Moreover, it was published another decision regarding: Law no. 550/2004 on the organization and operation of the Romanian Gendarmerie, Law no. 121/1996 on the organization and operation of the Military Fire Brigade Corps, G.O. no. 88/2001 on the establishment, organization and operation of the community public services for emergency situations, Law no. 188/1999 on the Civil Servants' Statute, Law no. 80/1995 on the status of military personnel.

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 2/2018
(M. OF. NR. 463/5.06.2018): SECHESTRUL ASIGURĂTOR PENAL
ASUPRA IMOBILELOR UNEI PERSOANE NU SUSPENDĂ
EXECUTAREA SILITĂ ÎNCEPUTĂ DE UN CREDITOR
IPOTECAR, AL CĂRUI DREPT DE IPOTECĂ A DEVENIT
OPOZABIL TERȚILOR ANTERIOR ÎNFIINȚĂRII MĂSURII
ASIGURĂTORII DIN PROCESUL PENAL**

De *Redacția ProLege*

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 2/2018	Complet RIL	Codul de procedură penală	Art. 249	Existența unui sechestrul asigurător penal asupra

(M. Of. nr. 463 din 5 iunie 2018)	Codul de procedură penală de la 1968	Art. 163	imobilelor unei persoane fizice sau juridice nu suspendă executarea silită începută de un creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal și nu determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri.
	Codul civil	Art. 2.345	

În M. Of. nr. 463 din 5 iunie 2018, s-a publicat **Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 2/2018** privind următoarea problemă de drept:

„Dacă în interpretarea art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane fizice sau juridice:

a) suspendă executarea silită începută de un creditor garantat, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal?;

b) determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra aceluiași bunuri, împiedicând astfel executarea silită începută de un creditor garantat?.”

Obiectul recursului în interesul legii

Codul de procedură penală

Art. 249 („Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii”)

„(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestrul asupra acestora.

(3) Măsurile asigurătorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului.

(4) Măsurile asigurătorii în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate.

(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora.

(6) Măsurile asigurătorii prevăzute la alin. (5) se pot lua, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecății, și la cererea părții civile. Măsurile asigurătorii luate din oficiu de către organele judiciare prevăzute la alin. (1) pot folosi și părții civile.

(7) Măsurile asigurătorii luate în condițiile alin. (1) sunt obligatorii în cazul în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(8) Nu pot fi sechestrate bunuri care aparțin unei autorități sau instituții publice ori unei alte persoane de drept public și nici bunurile exceptate de lege”.

Codul civil

Art. 2.345 („Drepturile creditorului ipotecar”)

„(1) Dreptul de ipotecă se menține asupra bunurilor grevate în orice mână ar trece.

2) Creditorul ipotecar are dreptul de a-și satisface creanța, în condițiile legii, înaintea creditorilor chirografari, precum și înaintea creditorilor de rang inferior”.

Opinia procurorului general

Procurorul general al PÎCCJ a apreciat, în principal, că problema de drept nu este aptă a fi soluționată pe calea unui recurs în interesul legii, întrucât instanța de unificare nu poate ca, dând o dezlegare problemei privind concursul dintre urmărirea silită pornită de creditorul ipotecar și instituirea sechestrului asigurător în procesul penal, prin extrapolarea premisei, care este întotdeauna cazuală, să realizeze o evaluare de principiu care să rezolve întreaga problematică generată de aplicarea art. 712 și următoarele din Codul de procedură civilă, pentru a atinge finalitatea urmărită prin mecanismul recursului în interesul legii.

Raportul asupra recursurilor în interesul legii

Prin raportul întocmit în cauză, **judecătorii-raportori** au constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, iar cu referire la dezlegarea în drept au apreciat că existența unui sechestrului asigurător penal asupra imobilelor unei persoane fizice sau juridice nu suspendă executarea silită începută de un creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra aceluiași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal

și nu determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra acelorași bunuri.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 2/2018

Prin Decizia nr. 2/2018, ÎCCJ (Complet RIL) *a admis* recursurile în interesul legii formulate de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău, Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și Colegiul de conducere al Curții de Apel București.

Înalta Curte a stabilit că raportat la dispozițiile art. 249 din Codul de procedură penală (art. 163 din Codul de procedură penală de la 1968) și art. 2.345 din Codul civil, **existența unui sechestrul asigurător penal asupra imobilelor unei persoane fizice sau juridice nu suspendă executarea silită începută de un creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării măsurii asigurătorii din procesul penal și nu determină nulitatea actelor de executare ulterioare înființării măsurii asigurătorii din procesul penal asupra acelorași bunuri.**

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 7/2018
(M. OF. NR. 495/15.06.2018): COMPETENȚA MATERIALĂ
DE SOLUȚIONARE A ACȚIUNILOR ÎN DESPĂGUBIRI
FORMULATE DE ANAF ÎMPOTRIVA ADMINISTRATORULUI
UNEI SOCIETĂȚI ÎNREGISTRATE ÎN REGISTRUL
COMERȚULUI**

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 7/2018 (M. Of. nr. 495 din 15 iunie 2018)	Complet RIL	Codul de procedură civilă	Art. 94 pct. 1 lit. k), art. 95 pct. 1, art. 96 pct. 1	Competența materială de soluționare a acțiunilor în despăgubiri formulate de ANAF, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, împotriva administratorului unei societăți înregistrate în registrul comerțului, în situația în care s-a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii
		Codul de procedură fiscală	Art. 281	
		Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	Art. 10 alin. (1)	
		Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale	Art. 6	

				prevăzute de art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, revine instanței civile
--	--	--	--	---

În M. Of. nr. 495 din 15 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 7/2018 cu privire la stabilirea competenței materiale procesuale de soluționare a acțiunilor în despăgubiri formulate de ANAF prin direcțiile regionale ale finanțelor publice împotriva administratorului societății comerciale, în situația în care s-a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art. 6 din Legea nr. 241/2005, pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, în sensul de a se determina dacă acțiunile având acest obiect sunt în competența instanței de contencios fiscal, în temeiul art. 96 pct. 1 și art. 95 pct. 1, Cod procedură civilă, raportat la art. 281 Cod procedură fiscală, coroborat cu art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, sau, în competența instanței civile, în condițiile art. 94 pct. 1 lit. k), art. 95 pct. 1 Cod procedură civilă, prin raportare la art. 1349, 1357, 1359 Cod civil.

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 94 pct. 1 lit. k) Codul de procedură civilă

„Judecătoriile judecă:

(...)

k) orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști;”.

Art. 95 pct. 1 Codul de procedură civilă

„Tribunalele judecă:

1. în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe;

(...)”.

Art. 96 pct. 1 Codul de procedură civilă

„Curțile de apel judecă:

1. în primă instanță, cererile în materie de contencios administrativ și fiscal, potrivit legii speciale;

(...)”.

Art. 281 („Comunicarea deciziei și calea de atac”) Codul de procedură fiscală

„(1) Decizia privind soluționarea contestației se comunică contestatorului, persoanelor introduse în procedura de soluționare a contestației, precum și organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

(2) Deciziile emise în soluționarea contestațiilor împreună cu actele administrative fiscale la care se referă pot fi atacate de către contestator sau de către persoanele introduse în procedura de soluționare a contestației, la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă, în condițiile legii.

(3) În situația atacării la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă potrivit alin. (2) a deciziei prin care s-a dispus desființarea, încheierea noului act administrativ fiscal ca urmare a soluției de desființare emise în procedura de soluționare a contestației se face în termen de 60 de zile în cazul contribuabililor mari și mijlocii și în termen de 30 zile în cazul celorlalți contribuabili, de la data aducerii la cunoștința organului fiscal a deciziei de desființare.

(4) În situația în care instanța judecătorească de contencios administrativ competentă potrivit alin. (2) admite, în totalitate sau în parte, acțiunea prevăzută la alin. (3), organul fiscal emitent anulează în mod corespunzător noul act administrativ fiscal, precum și, după caz, actele administrative subsecvente, iar contestatorul este pus în situația anterioară emiterii deciziei de desființare.

(5) În situația nesoluționării contestației în termen de 6 luni de la data depunerii contestației, contestatorul se poate adresa, pentru anularea actului, instanței de contencios administrativ competente potrivit Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. La calculul termenului de 6 luni nu se iau în considerare perioadele prevăzute la art. 77 alin. (2) și nici cele în care procedura de soluționare a contestației este suspendată potrivit art. 277.

(6) Procedura de soluționare a contestației încetează la data la care organul fiscal a luat la cunoștință de acțiunea în contencios administrativ formulată de contribuabil/plătitor.

(7) În situația atacării la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă potrivit alin. (2) a deciziei prin care s-a respins contestația de către organul fiscal fără ca acesta să intre în cercetarea fondului raportului juridic fiscal, dacă instanța constată că soluția adoptată de către organul fiscal este nelegală și/sau netemeinică, se va pronunța și asupra fondului raportului juridic fiscal”.

Art. 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

„Litigiile privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice locale și județene, precum și cele care privesc taxe și impozite, contribuții, datoriile vamale, precum și accesoriile ale acestora de până la 1.000.000 de lei se soluționează în fond de tribunalele administrativ-fiscale, iar cele privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice centrale, precum și cele care privesc taxe și impozite, contribuții, datoriile vamale, precum și accesoriile ale acestora mai mari de 1.000.000 de lei se soluționează în fond de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel, dacă prin lege organică specială nu se prevede altfel”.

Art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

„Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 6 ani reținerea și nevărsarea, cu intenție, în cel mult 30 de zile de la scadență, a sumelor reprezentând impozite sau contribuții cu reținere la sursă”.

Orientările jurisprudențiale divergente

Într-o primă orientare, minoritară, pornind de la Decizia nr. 17 din 5 octombrie 2015 pronunțată de ÎCCJ în soluționarea unui recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 875 din 23 noiembrie 2015, potrivit căreia “în cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală”, s-a apreciat că sumele pe care ANAF le pretinde nu reprezintă altceva decât o creanță fiscală pentru care legea prevede o cale specială de recuperare, organul fiscal neavând posibilitatea de a alege o altă cale. Prin urmare, fiind vorba de un litigiu referitor la valorificarea unei creanțe fiscale principale și a accesoriilor, astfel cum aceasta este definită de Codul de procedură fiscală, competența revine instanței de contencios administrativ.

Într-o altă orientare, majoritară, s-a apreciat, din perspectiva art. 1, 2 și 8 din Legea nr. 554/2004, că în cauzele de acest tip litigiul nu s-a născut din emiterea sau încheierea unui act administrativ sau din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a soluționa o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim, chiar dacă una dintre părți este o autoritate publică.

Opinia procurorului general

Procurorul general al PÎCCJ a arătat, cu titlu prealabil, că, deși nu este menționat în actul de sesizare cu recurs în interesul legii, se impune a face precizarea că soluțiile subsumate orientării jurisprudențiale majoritare au fost, la rândul lor, divergente în ceea ce privește problema admisibilității acțiunilor de genul celor ce fac obiectul analizei de față, constatându-se astfel alte două curente jurisprudențiale, după cum urmează:

Într-o primă opinie s-a apreciat că aceste acțiuni sunt inadmisibile, nefiind de competența instanței de judecată statuarea asupra întinderii creanței fiscale și instituirea obligației de plată în sarcina debitorului, întrucât, în materie fiscală, acestea se realizează de către însuși organul fiscal care are abilitarea specială din partea legii de a emite titlul de creanță fiscală prin decizia de impunere care apoi poate fi contestată și verificată de către instanța de contencios administrativ.

Într-o a doua opinie s-a apreciat că acțiunile sunt admisibile, între stat și persoana chemată în judecată neexistând un raport juridic fiscal, neîndeplinirea culpabilă de către administratorul societății a obligațiilor ce îi reveneau și prejudicierea bugetului de stat reprezintă fapta ilicită în sensul prevăzut de art. 1.349 din Codul civil, astfel încât, considerându-se a fi întrunite condițiile răspunderii civile delictuale – existența prejudiciului, a faptei ilicite, a raportului de cauzalitate, a vinovăției – acțiunile au fost admise.

Procurorul general a opinat în sensul că acțiunile în răspundere civilă delictuală îndreptate împotriva administratorului unei societăți, formulate de ANAF, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, derivate din cauze penale în care s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, sunt inadmisibile, iar constatarea inadmisibilității acestor acțiuni revine instanței civile – judecătoria sau tribunalul, după criteriul valoric.

Raportul asupra recursului în interesul legii

Punctele de vedere ale judecătorilor-raportori asupra problemei de drept au fost diferite, drept care în cauză au fost întocmite două rapoarte.

Soluția propusă prin unul dintre rapoarte a fost de admitere a recursului în interesul legii și pronunțării unei decizii în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 94 pct. 1 lit. k), art. 95 pct. 1 și art. 96 pct. 1 din Codul de procedură civilă, precum și art. 281 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, respectiv art. 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, competența materială de soluționare a acțiunilor în despăgubiri formulate de ANAF, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, împotriva administratorului unei societăți înregistrate în registrul comerțului, în situația în care s-a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, revine instanței civile.

Prin celălalt raport întocmit în cauză s-a propus ca, în interpretarea și aplicarea unitară a aceluiași dispoziții legale, soluția asupra recursului în interesul legii să fie în sensul că aceste cereri sunt de competența instanțelor de contencios administrativ și fiscal.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 7/2018

Prin Decizia nr. 7/2018, ÎCCJ a admis recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia.

Înalta Curte a stabilit faptul că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 94 pct. 1 lit. k), art. 95 pct. 1 și art. 96 pct. 1 din Codul de procedură civilă, precum și art. 281 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, respectiv art. 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, **competența materială de soluționare a acțiunilor în despăgubiri formulate de ANAF, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, împotriva administratorului unei societăți înregistrate în registrul comerțului, în situația în care s-a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, revine instanței civile.**

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 8/2018
(M. OF. NR. 501/19.06.2018): ART. 96 ALIN. (1)
DIN O.U.G. NR. 195/2002 PRIVIND CIRCULAȚIA
PE DRUMURILE PUBLICE - NULITATEA RELATIVĂ
PARȚIALĂ A PROCESULUI-VERBAL DE CONSTATARE
ȘI SANȚIONARE A CONTRAVENȚIEI**

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 8/2018	Complet RIL	O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (rep. M. Of. nr. 670 din 3 august 2006; cu modif. ult.)	art. 96 alin. (1)	În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002 neconsemnarea, în cuprinsul procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce, a intervalului de timp în care acesta este suspendat și a temeiului juridic este sancționată cu nulitatea relativă parțială a procesului-verbal, condiționată de producerea unei vătămări care nu poate fi înlăturată decât prin anularea măsurii privind reținerea permisului de conducere.

În M. Of. nr. 501 din 19 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 8/2018 cu privire la următoarea problemă de drept:

„- dacă încălcarea dispoziției legale prevăzute de art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (rep. M. Of. nr. 670 din 03 august 2006; cu modif. ult.) - prin neconsemnarea în procesul-verbal (I) a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce, (II) a intervalului de timp (conținutul concret al sancțiunii complementare) în care este suspendat dreptul de a conduce și (III) a temeiului juridic - este sancționată cu nulitatea parțială a procesului-verbal și atrage anularea inclusiv a mențiunilor privind măsura reținerii permisului de conducere, nulitate ce nu poate fi înlăturată, sau este suficientă numai consemnarea măsurii tehnico- administrative a reținerii permisului de conducere pentru valabilitatea procesului-verbal, inclusiv cu privire la măsura complementară de suspendare, durată și temei juridic;

- dacă încălcarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, prin raportare la interesul ocrotit, poate fi invocată de instanță, este sancționată cu nulitatea absolută sau relativă și este o nulitate procedurală, ce poate sau nu poate fi înlăturată, sau este o nulitate materială”.

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002

„(1) Sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces-verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului.

(2) Sancțiunile contravenționale complementare sunt următoarele:

- a) aplicarea punctelor de penalizare;
- b) suspendarea exercitării dreptului de a conduce, pe timp limitat;
- c) confiscarea bunurilor destinate săvârșirii contravențiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență ori folosite în acest scop;
- d) imobilizarea vehiculului;
- e) radierea din oficiu a înmatriculării sau înregistrării vehiculului, în cazurile prevăzute la art. 17 alin. (4);
- f) «abrogat»”.

Examen jurisprudențial - principalele coordonate ale divergențelor de jurisprudență

Într-o orientare, s-a considerat că neconsemnarea, în cuprinsul procesului-verbal de constatare a contravenției, a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce, a intervalului de timp pentru care este suspendat dreptul de a conduce (conținutul concret al sancțiunii complementare) și a temeiului juridic ar putea atrage nulitatea relativă parțială a procesului-verbal, respectiv a măsurii reținerii permisului de conducere, care este doar o măsură tehnico-administrativă.

Într-o altă orientare, s-a apreciat că încălcarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, prin raportare la interesul ocrotit, poate fi invocată și de instanță din oficiu, fiind sancționată cu nulitatea absolută.

Punctul de vedere al procurorului general al PÎCCJ

Prin Adresa nr. 2.610/C/4.773/III-5/2017 din 10 ianuarie 2018, procurorul general al Parchetului de pe lângă ÎCCJ și-a exprimat punctul de vedere cu privire la problemele de drept ce fac obiectul sesizării, potrivit căruia, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, art. 180 și 181 din Regulamentul de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002, prin raportare la dispozițiile art. 17 din O.G. nr. 2/2001, lipsa mențiunii privind aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce atrage nulitatea parțială a procesului-verbal de constatare a contravențiilor prevăzute de art. 100 alin. (3), art. 101 alin. (3) și art. 102 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002, nulitate care este condiționată de dovedirea vătămării și nu poate fi invocată din oficiu de instanță.

Jurisprudența Curții Constituționale

Instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, stabilind că acestea sunt conforme cu prevederile Legii fundamentale. În acest sens sunt mai multe decizii, dintre care menționăm, cu titlu de exemplu, D.C.C. nr. 84/2012 (M. Of. nr. 168 din 14 martie 2012), D.C.C. nr. 796/2008 (M. Of. nr. 571 din 29 iulie 2008) D.C.C. nr. 210/2007 (M. Of. nr. 267 din 20 aprilie 2007) și D.C.C. nr. 44/2005 (M. Of. nr. 163 din 23 februarie 2005).

Jurisprudența ÎCCJ

Prin Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. XXII/2007, ÎCCJ – Secțiunile unite a statuat că „Nerespectarea cerințelor înscrise în art. 16 alin. (7) din actul normativ menționat (O.G. nr. 2/2001 – n.r.) atrage nulitatea relativă a procesului-verbal de constatare a contravenției”.

Raportul asupra recursului în interesul legii

Raportul analizează sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Ploiești, apreciind că s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe neunitare în privința problemelor de drept ce constituie obiectul recursului în interesul legii, conform dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, respectiv că autorul sesizării este legitimat procesual, potrivit prevederilor art. 514 din același cod.

În ceea ce privește fondul problemelor de drept supuse dezbaterii, prin raport se apreciază că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale supuse analizei, neconsemnarea, în cuprinsul procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce, a intervalului de timp în care acesta este suspendat și a temeiului juridic, este

sanționată cu nulitatea relativă parțială a procesului-verbal, condiționată de producerea unei vătămări care nu poate fi înlăturată altfel.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 8/2018

Prin Decizia nr. 8/2018, ÎCCJ (Complet RIL) *a admis* recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Ploiești.

ÎCCJ a stabilit faptul că în interpretarea și aplicarea dispozițiilor **art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, neconsemnarea, în cuprinsul procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce, a intervalului de timp în care acesta este suspendat și a temeiului juridic este sancționată cu nulitatea relativă parțială a procesului-verbal, condiționată de producerea unei vătămări care nu poate fi înlăturată decât prin anularea măsurii privind reținerea permisului de conducere.**

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 10/2018
(M. OF. NR. 536/28.06.2018): LITIGIILE AVÂND CA OBIECT
DREPTURILE BĂNEȘTI SOLICITATE DE JANDARMI
ȘI POMPIERI, PERSONAL MILITAR AVÂND STATUTUL
DE CADRE MILITARE, SUNT DE COMPETENȚA
INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV**

De Redacția ProLege

Decizia	Completul	Dispoziția legală	Sumar
Decizia nr. 10/2018 (M. Of. nr. 536 din 28 iunie 2018)	ÎCCJ (Complet RIL)	Art. 23 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române	Litigiile având ca obiect drepturile bănești solicitate de jandarmii din cadrul inspectoratului de jandarmi județean și pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, personal militar având statutul de cadre militare (ofițeri, maiștri militari și subofițeri) care își desfășoară activitatea în baza unor raporturi de serviciu, specifice funcționarilor publici cu statut
		Art. 20 din Legea nr. 121/1996 privind organizarea și funcționarea Corpului Pompierilor Militari	
		Art. 15 alin. (2) și (3), art. 16, art. 17 și art. 18 din O.G. nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență	
		Art. 2 alin. (2) teza întâi, art. 5 alin. (1) lit. f) și g) și art. 109 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici	
		Art. 1 și art. 4-6 din Legea	

		nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare	special sunt de competența instanțelor de contencios administrativ.
--	--	---	--

În M. Of. nr. 536 din 28 iunie 2018, ÎCCJ (Complet RIL) s-a pronunțat cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare, art. 20 din Legea nr. 121/1996 privind organizarea și funcționarea Corpului Pompierilor Militari, cu modificările ulterioare, art. 15 alin. (2) și (3), art. 16, art. 17 și art. 18 din O.G. nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 363/2002, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 2 alin. (2) teza întâi, art. 5 alin. (1) lit. f) și g) și art. 109 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 1, art. 4-6 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 23 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

„Art. 23

(...)

(3) *Cadrelor militare din Jandarmeria Română li se aplică dispozițiile Legii nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.*

(...)

Art. 27

(1) *În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, personalul militar al Jandarmeriei Române este investit cu exercițiul autorității publice”.*

Art. 20 din Legea nr. 121/1996 privind organizarea și funcționarea Corpului Pompierilor Militari

„(1) *Personalul Corpului Pompierilor Militari se compune din militari și salariați civili. Prevederile Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, precum și cele ale regulamentelor militare generale se aplica și pompierilor militari, în măsura în care, prin prezenta lege, nu se dispune altfel.*

(2) *Militarii în termen din unitățile de pompieri au drepturile și îndatoririle prevăzute în dispozițiile legale pentru militarii în termen ai forțelor armate ale României”.*

Art. 15 alin. (2) și (3), art. 16, art. 17 și art. 18 din O.G. nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență

„Art. 15

(...)

(2) În cadrul serviciilor de urgență, al Inspectoratului General și al unităților subordonate acestuia funcționează structuri specializate, încadrate cu ofițeri, maiștri militari, subofițeri, militari angajați pe baza de contract, militari în termen, cu termen redus și personal civil.

(3) Ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți la alin. (2) li se aplică prevederile Legii nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 16

Personalul serviciilor de urgență profesioniste, al Inspectoratului General, al unităților și instituțiilor subordonate acestuia se compune din:

a) ofițeri, maiștri militari și subofițeri de protecție civilă, pompieri și specialiști;

b) funcționari publici calificați în specialitățile necesare îndeplinirii atribuțiilor specifice;

c) personal contractual operativ de execuție, atestat în meseriile de protecție civilă, pompieri și alte specialități;

d) personal contractual auxiliar.

Art. 17

Seleționarea, pregătirea, încadrarea, numirea, evaluarea, promovarea, recompensarea, sancționarea, transferul și încetarea raporturilor de muncă ale personalului serviciilor de urgență profesioniste se realizează potrivit reglementărilor legale specifice fiecărei categorii de personal.

Art. 18

Personalul serviciilor de urgență profesioniste și al Inspectoratului General cu atribuții de îndrumare, control și constatare a respectării legii privind protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor, precum și de intervenție, desemnat potrivit legii, este investit, pe timpul îndeplinirii serviciului, cu exercițiul autorității publice”.

Art. 2 alin. (2) teza întâi, art. 5 alin. (1) lit. f) și g) și art. 109 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici

„Art. 2

(...)

(2) Funcționarul public este persoana numită, în condițiile legii, într-o funcție publică. Persoana care a fost eliberată din funcția publică și se află în corpul de rezervă al funcționarilor publici își păstrează calitatea de funcționar public.

(...)

Art. 5 alin. (1)

(...)

f) poliția și alte structuri ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative;

g) alte servicii publice stabilite prin lege;
(...)

Art. 109

Cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public sunt de competența secției de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, cu excepția situațiilor pentru care este stabilită expres prin lege competența altor instanțe”.

Art. 1 și art. 4-6 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare

„Art. 1

Prin cadre militare, în sensul prezentei legi, se înțelege cetățenii români cărora li s-a acordat grad de ofițer, maistru militar sau subofițer, în raport cu pregătirea lor militară și de specialitate, în condițiile prevăzute de lege.

Cadrele militare sunt în serviciul națiunii.

(...)

Art. 4

Cadrele militare se pot afla în una dintre următoarele situații:

a) *în activitate, când ocupă o funcție militară. Calitatea de cadru militar în activitate se menține și pe timpul cât acestea sunt eliberate din funcții pentru a urma diferite forme de pregătire în interesul serviciului, precum și atunci când sunt puse la dispoziție: în vederea încadrării sau trecerii în rezervă ori în retragere; pentru cazurile de boală stabilite prin hotărâre a Guvernului; pe timpul cât sunt în captivitate.*

Pot fi ofițeri, maiștri militari sau subofițeri în activitate persoanele care au cetățenie română și domiciliul în țară;

b) *în rezervă, când nu ocupă o funcție militară, dar întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru a fi chemate să îndeplinească serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați, iar la nevoie, în calitate de cadre militare în activitate;*

c) *în retragere, când, potrivit legii, nu mai pot fi chemate pentru îndeplinirea serviciului militar.*

Art. 5

Ofițerii, maiștrii militari și subofițerii în activitate sunt militari profesioniști. Profesia de ofițer, maistru militar sau subofițer este o activitate menită să asigure funcționarea, perfecționarea și conducerea organismului militar în timp de pace și de război.

Accesul în profesie, precum și evoluția ulterioară pe treptele ierarhiei militare au la baza principiile și normele cuprinse în prezenta lege. În aplicarea acestora, pentru cadrele militare ale Ministerului Apărării Naționale se elaborează Ghidul carierei militare, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 6

În exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii și prevederilor regulamentelor militare, ofițerii, maiștrii militari și subofițerii sunt investiți cu exercițiul autorității publice, bucurându-se de protecție potrivit legii penale.

Cadrele militare prevăzute la art. 2 alin. 2 paragraful C lit. c) și alin. 2[^]1 paragraful B lit. c) au rangul de demnitari ai statului român în exercitarea funcțiilor prevăzute cu grad de general/similar, fără a beneficia de drepturi suplimentare conferite de această calitate”.

Art. 16, art. 54, art. 118 din Constituția României

„Art. 16 («Egalitatea în drepturi»)

(3) *Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.*

Art. 54 («Fidelitatea față de țară»)

(2) *Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice, precum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin și, în acest scop, vor depune jurământul cerut de lege.*

Art. 118 («Forțele armate»)

„(2) *Structura sistemului național de apărare, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare, precum și statutul cadrelor militare, se stabilesc prin lege organică*”.

Jurisprudența Curții Constituționale

Prin **D.C.C. nr. 34/2016** (M. Of. nr. 286 din 15 aprilie 2016) s-a stabilit faptul că, potrivit art. 85 alin. (1) și (2) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, care reprezintă cadrul general pentru funcționarii publici (militarii fiind o categorie specială de funcționari publici): „(1) Repararea pagubelor aduse autorității sau instituției publice în situațiile prevăzute la art. 84 lit. a) și b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorității sau instituției publice a unui ordin sau a unei dispoziții de imputare, în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei, sau, după caz, prin asumarea unui angajament de plată, iar în situația prevăzută la lit. c) a aceluiași articol, pe baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile. (2) Împotriva ordinului sau dispoziției de imputare funcționarul public în cauză se poate adresa instanței de contencios administrativ”. Din interpretarea coroborată a dispozițiilor legale menționate rezultă că decizia de imputare este un act administrativ, din moment ce împotriva actului atacat justițiabilul se poate adresa instanței de contencios administrativ.

Opinia procurorului general

Procurorul general al PÎCCJ a susținut că, în interpretarea art. 23 alin. (3) din Legea nr. 550/2004, art. 20 din Legea nr. 121/1996, art. 15 alin. (2) și (3), art. 16 și art. 17 din O.G. nr. 88/2001, raportat la art. 2 alin. (2) teza întâi și art. 109 din Legea nr. 188/1999 și art. 1, art. 4-6 din Legea nr. 80/1995, sunt de competența instanțelor de contencios administrativ litigiile având ca obiect drepturile bănești solicitate de jandarmii din cadrul inspectoratului de jandarmi județean și pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, personal militar având statutul de cadre militare (ofițeri, maiștri militari și subofițeri) care nu au încheiate contracte individuale de muncă, ci își desfășoară activitatea în baza unor raporturi de serviciu, specifice funcționarilor publici cu statut special.

Ceea ce particularizează în mod fundamental raporturile de serviciu ale funcționarilor publici față de raporturile de muncă ale salariaților rezidă în faptul că funcționarii publici sunt purtători ai puterii publice, pe care o exercită în limitele funcției lor. Salariații, chiar încadrați la o autoritate sau instituție publică, nu dispun de astfel de atribuții de putere, ei putând fi priviți în raport cu atribuțiile pe care le exercită, doar ca simpli prepuși ai angajatorului lor.

În scopul stabilirii competenței materiale procesuale a instanțelor de contencios administrativ ori a instanțelor specializate în soluționarea litigiilor și conflictelor de muncă în privința cauzelor privind executarea raporturilor juridice de muncă lato sensu ale anumitor categorii socioprofesionale, pentru a determina apartenența la categoria funcționarului public și, deci, existența unor raporturi de serviciu specifice funcției publice, instanța supremă, în jurisprudența sa de unificare, a realizat o analiză complexă, pentru a califica raporturile juridice de muncă aflate în discuție.

Astfel, în categoria mai largă, a personalului militar, sunt incluși nu numai cadrele militare - „militari profesioniști” (ofițerii, maiștrii militari și subofițerii), categorie prevăzută de art. 5 din Legea nr. 80/1995, ci și soldații și gradații profesioniști care constituie un corp distinct de personal militar, dar ale căror raporturi juridice de muncă se desfășoară în baza unui contract individual de muncă.

Raportul asupra recursului în interesul legii

Prin **raportul** întocmit în cauză, judecătorii-raportori au constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, iar cu referire la dezlegarea în drept au apreciat că sunt de competența instanțelor de contencios administrativ litigiile având ca obiect drepturile bănești solicitate de jandarmii din cadrul inspectoratului de jandarmi județean și pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, personal militar având statutul de cadre militare (ofițeri, maiștri militari și subofițeri) care își desfășoară activitatea în baza unor raporturi de serviciu, specifice funcționarilor publici cu statut special.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 10/2018

Prin **Decizia nr. 10/2018, ÎCCJ (Complet RIL) a admis**, recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov.

Înalta Curte a stabilit faptul că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare, art. 20 din Legea nr. 121/1996 privind organizarea și funcționarea Corpului Pompierilor Militari, cu modificările ulterioare, art. 15 alin. (2) și (3), art. 16, art. 17 și art. 18 din O.G. nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, aprobată cu modificări și

completări prin Legea nr. 363/2002, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 2 alin. (2) teza întâi, art. 5 alin. (1) lit. f) și g) și art. 109 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 1, art. 4-6 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, **sunt de competența instanțelor de contencios administrativ litigiile având ca obiect drepturile bănești solicitate de jandarmii din cadrul inspectoratului de jandarmi județean și pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, personal militar având statutul de cadre militare (ofițeri, maiștri militari și subofițeri) care își desfășoară activitatea în baza unor raporturi de serviciu, specifice funcționarilor publici cu statut special.**

HP

• ABSTRACT

In June 2018, as well, as regards the activity of the High Court of Cassation and Justice (the Panel for the settlement of certain matters of law), several decisions were published in the Official Journal in relation to: the Code of civil procedure, Criminal Code, as well as the Fiscal Code. Furthermore, certain decisions were published regarding: Law no. 8/2006 on setting the indemnity for retired persons, part of the public pension system, members of the creators' unions which are duly incorporated and ascertained as public utility entities, Law no. 165/2013 regarding the measures for the completion of the process of restitution, in kind or by equivalent, of the immovable properties taken over in an abusive manner during the communist regime in Romania, as well as the Heroes and Martyrs Protection Law.

DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/C) NR. 10/2018 (M. OF. NR. 464/5.06.2018): ÎN CATEGORIA PENSIONARILOR SISTEMULUI PUBLIC DE PENSII (ÎN ACCEPȚIUNEA LEGII NR. 8/2006) NU INTRĂ ȘI PENSIONARIII SISTEMULUI PENSILOR MILITARE DE STAT

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 10/2018 (M. Of. nr. 464 din 5 iunie 2018)	Complet DCD/C	Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006 (rep. M. Of. nr. 767 din 30 septembrie 2016)	Dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal

			constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, republicată, se interpretează în sensul că în categoria pensionarilor sistemului public de pensii (în accepțiunea acestei prevederi legale) nu intră și pensionarii sistemului pensiilor militare de stat (Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare).
--	--	--	---

În M. Of. nr. 464 din 5 iunie 2018, s-a publicat **Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 10/2018** privind următoarea chestiune de drept: „Modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, republicată, în sensul dacă în categoria pensionarilor sistemului public de pensii (în accepțiunea acestei prevederi legale) intră și pensionarii sistemului pensiilor militare de stat (Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare) sau nu”.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 1 din Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică (rep. M. Of. nr. 767 din 30 septembrie 2016):

„(1) Prezenta lege reglementează dreptul la o indemnizație lunară în beneficiul pensionarilor sistemului public de pensii, care sunt membri ai uniunilor de creatori legal constituite, recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică (...)”.

Jurisprudența instanțelor naționale în materie

La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele de judecată, în majoritate, au comunicat hotărâri și/sau puncte de vedere referitoare la chestiunea de drept supusă dezlegării, din analiza cărora se desprind următoarele orientări jurisprudențiale și de opinie:

A) Într-o orientare, majoritară, s-a considerat că dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006 nu sunt apte, prin ele însele, să conducă la acordarea dreptului prevăzut de acest act normativ pensionarilor din sistemul pensiilor militare de stat. Doar ulterior, prin modificările aduse Legii nr. 8/2006 (Legea nr. 83/2016 pentru completarea Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 341 din 4 mai 2016), acest drept a fost recunoscut și în favoarea pensionarilor beneficiari ai unor pensii militare de stat, conform art. 9¹, devenit ulterior art. 10.

B) Într-o altă orientare s-a apreciat că dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006 se aplică și pensionarilor din sistemul pensiilor militare de stat, începând de la data intrării în vigoare a legii.

Raportul asupra chestiunii de drept

Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, au fost propuse două variante de soluție - una de inadmisibilitate a sesizării și alta, în subsidiar, pe fondul problemei supuse dezbaterii, potrivit căreia dispozițiile legale ce fac obiectul sesizării se interpretează în sensul că în categoria pensionarilor sistemului public de pensii (în accepțiunea acestei prevederi legale) nu intră și pensionarii sistemului pensiilor militare de stat, reglementat de Legea nr. 223/2015.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 10/2018

Prin Decizia nr. 10/2018, ÎCCJ (Complet DCD/C) a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulată de Curtea de Apel Pitești - Secția I civilă în Dosarul nr. 984/109/2016.

Înalta Curte a stabilit faptul că dispozițiile **art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006** privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, republicată, se interpretează în sensul că **în categoria pensionarilor sistemului public de pensii (în accepțiunea acestei prevederi legale) nu intră și pensionarii sistemului pensiilor militare de stat** (Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare).

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/C) NR. 25/2018
(M. OF. NR. 468/6.06.2018): TERMENELE PREV. DE ART. 33
ALIN. (1) ȘI ART. 35 ALIN. (2) L. NR. 165/2013 SE APLICĂ
PERSOANELOR CARE AU OPTAT PENTRU RETURNAREA
DOSARELOR CĂTRE ENTITĂȚILE ÎNVESTITATE
CU SOLUȚIONAREA NOTIFICĂRII**

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Completul ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 25/2018 (M. Of. nr. 468 din 6 iunie 2018)	Completul DCD/C	Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 (M. Of. nr. 819 din 21 decembrie 2013)	Art. II	În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013, termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 se aplică în mod corespunzător.
		Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România (M. Of. nr. 278 din 17 mai 2013; cu modif. ult.)	Art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2)	

În M. Of. nr. 468 din 6 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 25/2018 cu privire la aplicarea corespunzătoare a termenelor prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 (M. Of. nr. 278 din 17 mai 2013; cu modif. ult.), în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

Art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

„(1) Persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) De prevederile alin. (1) beneficiază și persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul legilor funciare, inclusiv cele care au optat potrivit art. 42 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, după expirarea termenului legal”.

Art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

„Art. 33

(1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri;

b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri;

c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri

(...)

Art. 35

(...)

(2) *În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor*".

Instanța care a făcut sesizarea consideră că problema de drept care se impune a fi interpretată se referă la sintagma „cereri înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi”, prevăzută de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, respectiv dacă în această noțiune se include și notificarea care a fost soluționată în procedura Legii nr. 10/2001 prin emiterea unei dispoziții de către unitatea deținătoare și care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, era înregistrată la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor în vederea stabilirii măsurilor compensatorii și cu privire la care persoana considerată îndreptățită a optat pentru returnarea dosarului de notificare către prima entitate investită în vederea restituirii în natură sau prin compensare cu alte bunuri.

Definind înțelesul unor expresii și termeni utilizați în cuprinsul Legii nr. 165/2013, art. 3 arată că prin „cereri” se desemnează „notificările formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare (...), aflate în curs de soluționare la entitățile investite de lege sau, după caz, la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor”. Apoi, prin sintagma „persoana îndreptățită” se înțelege „persoana căreia i-a fost recunoscut dreptul la restituire în natură sau, după caz, la măsuri reparatorii”, iar „entitatea investită de lege” este fie „unitatea deținătoare, în înțelesul H.G. nr. 250/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001”, fie „Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, înființată potrivit prezentei legi”.

În viziunea titularului sesizării, dificultatea interpretării rezidă în faptul că, la data adoptării Legii nr. 165/2013, legiuitorul nu a avut în vedere și situația reînvestirii „entităților investite de lege” cu soluționarea unei notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, notificare ce primise anterior o soluție, necontestată, și care recunoscuse într-o primă etapă administrativă calitatea notficatorului de persoană îndreptățită să beneficieze de măsurile reparatorii prevăzute de Legea nr. 10/2001.

În opinia instanței de trimitere, termenele prevăzute de art. 33 și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 se aplică și pentru situația prevăzută de art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, normă care a permis persoanelor îndreptățite să solicite returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către unitățile deținătoare, chiar dacă aceasta este reglementată printr-un act normativ ulterior.

La nivelul instanțelor naționale, s-a evidențiat existența unor opinii divergente asupra chestiunii de drept analizate.

Astfel, într-o opinie s-a apreciat că în cazul persoanelor care au optat pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, nu se aplică termenele prevăzute de art. 33 și art. 35 din Legea nr. 165/2013, întrucât aceste dispoziții se referă la cereri înregistrate și nesoluționate.

Într-o altă viziune, s-a considerat că termenele introduse de legiuitor la capitolul IV din Legea nr. 165/2013 în vederea urgentării soluționării cererilor de retrocedare (art. 33 și art. 35 din lege) se aplică și în ipoteza vizată, arătându-se că alegerea notificatorului de a relua procedura administrativă nu poate pur și simplu să conducă la prorogarea unor termene de decădere expres prevăzute de legiuitor în urma pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, cu atât mai mult cu cât, la momentul opțiunii, aceste termene erau deja împlinite.

Punctele de vedere au fost divergente și cu privire la aspectul subsidiar invocat prin sesizare, reținându-se, într-o orientare, că instanța investită cu soluționarea pe fond a cererii formulate conform art. II din Legea nr. 368/2013, constatând că cererea nu poate fi soluționată prin restituirea în natură sau prin acordarea de bunuri în compensare, va respinge cererea, apreciind că dispoziția inițială aflată la dosarul returnat continuă să producă efecte, neputându-se realiza o reevaluare a ceea ce s-a acordat inițial decât strict sub aspectul posibilității restituirii în natură, respectiv a compensării cu alte bunuri, în timp ce, într-o altă opinie, s-a considerat că se va reanaliza notificarea și se vor dispune măsurile reparatorii potrivit art. 1 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 165/2013 (măsuri compensatorii prin puncte).

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 49/C/81/III-5/2018 din 22 februarie 2018, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

La nivelul ÎCCJ, din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

La nivelul CCR, au fost identificate mai multe decizii relevante în cauză, constatându-se că dispozițiile art. 33 și 35 din Legea nr. 165/2013 au făcut obiectul unui număr foarte mare de dosare aflate pe rolul Curții Constituționale. Astfel, pot prezenta relevanță pentru chestiunea de drept analizată în cauză Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din

16 aprilie 2014; Decizia nr. 137 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 29 mai 2014; Decizia nr. 712 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 17 martie 2017; Decizia nr. 225 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 382 din 19 mai 2016; Decizia nr. 110 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 6 mai 2016; Decizia nr. 551 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 628 din 18 august 2015.

Relevante sunt și deciziile menționate în cuprinsul încheierii de sesizare, respectiv Decizia nr. 600 din 20 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 973 din 5 decembrie 2016, și Decizia nr. 786 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 10 februarie 2017.

Prin raportul întocmit în cauză, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, iar asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate s-a apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. II din Legea nr. 368/2013, în cazul persoanelor îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001, care au optat pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii, se aplică în mod corespunzător termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

Astfel, termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 curg de la data înregistrării dosarelor returnate la entitățile investite cu soluționarea notificării, iar dacă cererea formulată conform art. II din Legea nr. 368/2013 nu poate fi soluționată prin restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, dispoziția/decizia inițială aflată în dosarul returnat de Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor continuă să producă efecte, fiind incidentă procedura măsurilor compensatorii sub formă de puncte prevăzută de capitolul III al Legii nr. 165/2013.

Prin Decizia nr. 25/2018 ÎCCJ (Complet DCD/C) *a admis* sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța – Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din data de 9 februarie 2017, în Dosarul nr. 6.725/118/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Înalta Curte a stabilit faptul că, **în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. II din Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin**

echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în cazul persoanelor îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care au optat pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii, se aplică în mod corespunzător termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Termenele prevăzute de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, curg de la data înregistrării dosarelor returnate la entitățile investite cu soluționarea notificării.

Dacă cererea formulată conform art. II din Legea nr. 368/2013 nu poate fi soluționată prin restituirea în natură sau prin compensare cu alte bunuri, dispoziția/decizia inițială aflată în dosarul returnat de Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor continuă să producă efecte, fiind incidentă procedura măsurilor compensatorii sub formă de puncte prevăzută de capitolul III al Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/C) NR. 23/2018
(M. OF. NR. 490/14.06.2018): ART. 4 ALIN. (2) LIT. C)
ULTIMA TEZĂ DIN LEGEA EROILOR-MARTIRI.
ACORDAREA INDEMNIZAȚIEI LUNARE REPARATORII
COPILULUI EROULUI-MARTIR DUPĂ VÂRSTA DE 26 DE ANI**

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 23/2018 (M. Of. nr. 490 din 14 iunie 2018)	Complet DCD/C	Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 (M. Of. nr. 654 din 20 iulie 2004; cu modif. ult.)	art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză	Dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză nu impun nicio condiție pentru acordarea indemnizației lunare reparatorii copilului eroului-martir după vârsta de 26 de ani.

În M. Of. nr. 490 din 14 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 23/2018 privind **dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză din Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, astfel cum a fost modificată și completată prin O.U.G. nr. 95/2014.**

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 4 alin. (2) lit. c) din Legea eroilor-martiri

„(2) Persoanele care au obținut titlurile prevăzute la alin. (1) au dreptul la o indemnizație lunară reparatorie, calculată pe baza coeficienților de multiplicare ce vor fi aplicați asupra salariului mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat, aferent anului pentru care se face plata, astfel:

(...)

c) fiecare dintre copiii celui decedat, până la majorat sau până la terminarea studiilor, fără a depăși vârsta de 26 de ani, indiferent în întreținerea cui se află – un coeficient de 1,10.”

Art. II alin. (1) O.G. nr. 1/2015 pentru modificarea și completarea Legii eroilor-martiri.

„(1) În anul 2015 copiii eroilor-martiri, indiferent de vârstă, dacă nu sunt încadrați în nicio formă de învățământ ori nu realizează venituri din motive neimputabile lor beneficiază de o indemnizație lunară reparatorie în cuantum de 2020 lei”.

Jurisprudența Curții Constituționale

În urma verificărilor efectuate, se constată că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 4 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 341/2004, însă în forma anterioară modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014.

Astfel, prin Decizia nr. 807 din 21 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 21 august 2011, s-a reținut că, referitor la modul de acordare a indemnizațiilor reparatorii prin prevederile Legii nr. 341/2004, Curtea s-a pronunțat, cu valoare de principiu, prin Decizia nr. 1.087 din 14 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 786 din 25 noiembrie 2008, statuând că legiuitorul are deplina competență de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acestora, în temeiul art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală.

Curtea observă că evenimentul care a determinat acordarea indemnizației, decesul eroului-martir, este același pentru toate categoriile de urmași, însă situația fiecărei categorii în parte este diferită de a celorlalte.

Acordarea indemnizației diferă însă în funcție de situația categoriilor de urmași ai eroului-martir, respectiv de relațiile juridice în care acesta se afla, înainte de deces, cu fiecare categorie în parte.

Așa fiind, Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței sale, în deplin acord și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite.

Or, în ceea ce privește acordarea indemnizației, legiuitorul a prevăzut soluții diferite, deoarece situațiile urmașilor sunt diferite, astfel încât a fost respinsă critica referitoare la încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Curtea a observat că textul de lege criticat nu instituie o discriminare între copiii eroului-martir și soțul acestuia, pe criteriul vârstei, astfel încât și critica referitoare la încălcarea prevederilor art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și celor ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, referitoare la interzicerea generală a discriminării, a fost respinsă

Raportul asupra chestiunii de drept

Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză din Legea nr. 341/2004, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, nu impun nicio condiție pentru acordarea indemnizației lunare reparatorii copilului eroului-martir după vârsta de 26 de ani.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD) nr. 23/2018

Prin Decizia nr. 23/2018, ÎCCJ (Complet DCD) a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în dosarul nr. 2307/93/2016.

Înalta Curte a stabilit faptul că **„dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. c) ultima teză din Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, astfel cum a fost modificată și completată prin O.U.G. nr. 95/2014, nu impun nicio condiție pentru acordarea indemnizației lunare reparatorii copilului eroului-martir după vârsta de 26 de ani”**.

4. Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 28/2018 (M. Of. nr. 506/20.06.2018): Art. 147[^]3 („Rambursările de taxă către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 153”) vechiul Cod fiscal [coresp. art. 303 noul Cod fiscal]

Decizia	Complet	Dispoziții legale	Sumar
Decizia nr. 28/2018 (M. Of. nr. 506 din 20 iunie 2018)	ÎCCJ (Complet DCD/C)	Art. 147 [^] 3 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal [coresp. art. 303 noul Cod fiscal]	Dacă s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că o creanță fiscală nu poate fi valorificată în procedura insolvenței reglementată de Legea nr. 85/2006, ca urmare a depunerii tardive a acesteia, aceeași creanță nu mai poate fi valorificată de organul fiscal în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A., formulată de debitoarea aflată în procedura insolvenței

În M. Of. nr. 506 din 20 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 28/2018 cu privire la interpretarea prevederilor art. 147[^]3 („Rambursările de taxă către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 153”) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 147[^]3 („Rambursările de taxă către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 153”) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal

„(1) În situația în care taxa aferentă achizițiilor efectuate de o persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA, conform art. 153, care este deductibilă într-o perioadă fiscală, este mai mare decât taxa colectată pentru operațiuni taxabile, rezultă un excedent în perioada de raportare, denumit în continuare sumă negativă a taxei.

(2) După determinarea taxei de plată sau a sumei negative a taxei pentru operațiunile din perioada fiscală de raportare, persoanele impozabile trebuie să efectueze regularizările prevăzute în prezentul articol, prin decontul de taxă prevăzut la art. 156².

(3) Suma negativă a taxei, cumulată, se determină prin adăugarea la suma negativă a taxei, rezultată în perioada fiscală de raportare, a soldului sumei negative a taxei, reportat din decontul perioadei fiscale precedente, dacă nu s-a solicitat a fi rambursat, și a diferențelor negative de TVA stabilite de organele de inspecție fiscală prin decizii comunicate până la data depunerii decontului.

(4) Taxa de plată cumulată se determină în perioada fiscală de raportare prin adăugarea la taxa de plată din perioada fiscală de raportare a sumelor neachitate la bugetul de stat, până la data depunerii decontului de taxă prevăzut la art. 156², din soldul taxei de plată al perioadei fiscale anterioare, și a sumelor neachitate la bugetul de stat până la data depunerii decontului din diferențele de TVA de plată stabilite de organele de inspecție fiscală prin decizii comunicate până la data depunerii decontului.

(4¹) Prin excepție de la prevederile alin. (3) și (4), diferențele negative de TVA stabilite de organele de inspecție sau sumele neachitate la bugetul de stat până la data depunerii decontului, din diferențele de TVA de plată stabilite de organele de inspecție fiscală, prin decizii a căror executare a fost suspendată de instanțele de judecată, potrivit legii, nu se adaugă la suma negativă sau la taxa de plată cumulată, după caz, rezultate în perioadele în care este suspendată executarea deciziei. Aceste sume se cuprind în decontul perioadei fiscale în care a încetat suspendarea executării deciziei, în vederea determinării sumei negative a taxei, cumulată, sau, după caz, a taxei de plată, cumulată.

(5) Prin decontul de taxă prevăzut la art. 156², persoanele impozabile trebuie să determine diferențele dintre sumele prevăzute la alin. (3) și (4), care reprezintă regularizările de taxă, și stabilirea soldului taxei de plată sau a soldului sumei negative a taxei. Dacă taxa de plată cumulată este mai mare decât suma negativă a taxei cumulată, rezultă un sold de taxă de plată în perioada fiscală de raportare. Dacă suma negativă a taxei cumulată este mai mare decât taxa de plată cumulată, rezultă un sold al sumei negative a taxei în perioada fiscală de raportare.

(6) Persoanele impozabile, înregistrate conform art. 153, pot solicita rambursarea soldului sumei negative a taxei din perioada fiscală de raportare, prin bifarea casetei corespunzătoare din decontul de taxă din perioada fiscală de raportare, decontul fiind și cerere de rambursare, sau pot reporta soldul sumei negative în decontul perioadei fiscale următoare. Dacă persoana impozabilă solicită rambursarea soldului sumei negative, acesta nu se reportează în perioada fiscală următoare. Nu poate fi solicitată rambursarea soldului sumei negative a taxei din perioada fiscală de raportare, mai mic de 5.000 lei inclusiv, acesta fiind reportat obligatoriu în decontul perioadei fiscale următoare.

(7) În cazul persoanelor impozabile care sunt absorbite de altă persoană impozabilă, soldul sumei negative a taxei pe valoarea adăugată pentru care nu s-a solicitat rambursarea este preluat în decontul de taxă al persoanei care a preluat activitatea.

(8) În situația în care două sau mai multe persoane impozabile fuzionează, persoana impozabilă care preia activitatea celorlalte preia și soldul taxei de plată către bugetul de stat,

precum și soldul sumei negative a taxei, pentru care nu s-a solicitat rambursarea din deconturile persoanelor care s-au lichidat cu ocazia fuziunii.

(9) Rambursarea soldului sumei negative a taxei se efectuează de organele fiscale, în condițiile și potrivit procedurilor stabilite prin normele în vigoare.

(10) Pentru operațiuni scutite de taxă cu drept de deducere, prevăzute la art. 143 alin. (1) lit. b), j), k), l) și o), persoanele care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 153, pot beneficia de rambursarea taxei, potrivit procedurii prevăzute prin ordin al ministrului finanțelor publice”.

N.n. În noul Cod fiscal corespondent este art. 303 („Rambursările de taxă către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 316”).

Jurisprudența instanțelor naționale în materie

Curțile de apel au apreciat în majoritate că organul fiscal nu poate valorifica în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A., creanța neînscrisă în termen la masa credală, deoarece în acest mod s-ar ajunge la nerespectarea prevederilor art. 76 din Legea nr. 85/2006.

Totodată, s-a arătat că prevederile art. 147³ din Codul fiscal nu se pot interpreta în sensul că, deși s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că o creanță fiscală nu poate fi valorificată în procedura insolvenței, ca urmare a depunerii tardive a acesteia, aceeași creanță poate fi valorificată de organul fiscal în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A. formulată de debitoarea aflată în procedura insolvenței.

Jurisprudența Curții Constituționale

Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 147³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în acest sens fiind: Decizia nr. 124 din 3 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 11 martie 2009; Decizia nr. 245 din 19 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 17 martie 2009, Decizia nr. 941 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 544 din 4 august 2010, Decizia nr. 1.194 din 20 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 13 ianuarie 2011, și Decizia nr. 165 din 28 februarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 25 aprilie 2012.

Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a arătat că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, iar pe fond, în ipoteza în care se va considera admisibilă sesizarea, s-a învederat că prevederile art. 147³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal se interpretează în sensul că dacă s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că o creanță fiscală nu poate fi valorificată în

procedura insolvenței reglementată de Legea nr. 85/2006, ca urmare a depunerii tardive a acesteia, aceeași creanță nu mai poate fi valorificată de organul fiscal în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A., formulată de debitoarea aflată în procedura insolvenței.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 28/2018

Prin Decizia nr. 28/2018, ÎCCJ (Complet DCD/C) *a admis* sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 1620/84/2015.

Înalta Curte a constatat că prevederile **art. 147³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal** [art. 303 („Rambursările de taxă către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA, conform art. 316”) noul Cod fiscal] se interpretează în sensul că **dacă s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că o creanță fiscală nu poate fi valorificată în procedura insolvenței reglementată de Legea nr. 85/2006, ca urmare a depunerii tardive a acesteia, aceeași creanță nu mai poate fi valorificată de organul fiscal în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A., formulată de debitoarea aflată în procedura insolvenței.**

N.n. Legea nr. 85/2006 a fost abrogată de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/C) NR. 19/2018 (M. OF. NR. 510/21.06.2018): REPREZENTAREA CONVENȚIONALĂ A PERSOANEI JURIDICE

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Articol	Sumar
Decizia nr. 19/2018 (M. Of. nr. 510 din 21 iunie 2018)	Complet DCD/C	Codul de procedură civilă	Art. 664 alin. (2) Art. 84 alin. (1)	În interpretarea și aplicarea art. 664 alin. (2) din Codul de procedură civilă, reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă, potrivit art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă

În M. Of. nr. 510 din 21 iunie 2018, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 19/2018, cu privire la următoarea chestiune de drept: „dacă dispozițiile cărții I, titlul II, secțiunea a 4-a, art. 80-89 din Codul de procedură civilă se aplică și în faza de executare silită și dacă dispozițiile Deciziei nr. 9/2016 se referă și la faza de executare silită”.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept**Codul de procedură civilă**

Art. 84 („Reprezentarea convențională a persoanelor juridice”) alin. (1): „Persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii”.

Art. 664 („Cererea de executare silită”) alin. (2) – „Cererea de executare silită se depune, personal sau prin reprezentant legal ori convențional, la biroul executorului judecătoresc competent ori se transmite acestuia prin poștă, curier, telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului și confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative”.

Jurisprudența instanțelor naționale în materie

Într-o opinie, s-a arătat că dispozițiile **art. 80-89 din Codul de procedură civilă**, precum și prevederile Deciziei nr. 9/2016 se aplică și în faza executării silite, deoarece aceasta este integrată procesului civil, fiind supusă, din punct de vedere procedural, aceluiași reguli incidente fazei judecătii. S-a mai avut în vedere și faptul că Decizia nr. 9/2016 a fost pronunțată tot în legătură cu o problemă apărută cu privire la procedura de executare silită.

Într-o altă opinie, s-a învederat că dispozițiile **art. 80-89 din Codul de procedură civilă** și prevederile Deciziei nr. 9/2016 nu se aplică și în faza executării silite, întrucât atât art. 84 din Codul de procedură, cât și Decizia nr. 9/2016 folosesc sintagma „în fața instanțelor de judecată”, or cererea de executare silită se depune în fața executorului judecătoresc, care are calitate procesuală activă de a solicita instanței de executare încuviințarea executării silite. Aplicabilitatea a fost însă susținută în cazul acțiunilor promovate în fața instanțelor de judecată în legătură cu faza executării silite.

Jurisprudența Curții Constituționale

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 246/2017 (M. Of. nr. 602 din 26 iulie 2017) *a respins* excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Raportul asupra chestiunii de drept

Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în urma reformulării chestiunii de drept, susținându-se, pe fond, că, în interpretarea și aplicarea art. 664 alin. (2) din Codul de procedură civilă, **reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă**, potrivit art. 84 alin. (1) din Codul de

procedură civilă, astfel cum acesta a fost interpretat prin Decizia nr. 9/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 19/2018

Prin Decizia nr. 19/2018, ÎCCJ (Complet DCD/C) *a admis* sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu – Secția I civilă în Dosarul nr. 8.860/306/2015.

Înalta Curte a stabilit faptul că **în interpretarea și aplicarea art. 664 alin. (2) din Codul de procedură civilă, reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă, potrivit art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, astfel cum acesta a fost interpretat prin Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 9/2016.

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/P) NR. 8/2018
(M. OF. NR. 539/28.06.2018): ART. 196
(„VĂTĂMAREA CORPORALĂ DIN CULPĂ”) ALIN. (1) NCP**

De Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Actul normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 8/2018(M. Of. nr. 539 din 28 iunie 2018)	(Complet DCD/P)	Art. 196 alin. (1) NCP	Existența infracțiunii de vătămare corporală din culpă nu este condiționată de o anumită limită a îmbibației alcoolice

În M. Of. nr. 539 din 28 iunie 2018, s-a publicat **Decizia ÎCCJ (Complet DCD/P) nr. 8/2018** cu privire la următoarea chestiune de drept: *„dacă pentru întrunirea tipicității infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) din Codul penal, privind vătămarea corporală din culpă, sintagma din teza I a acestui text incriminator, respectiv „(...) sub influența băuturilor alcoolice (...)”, trebuie interpretată ca referindu-se la un anumit grad de îmbibație de alcool pur în sânge, eventual cel indicat de legiuitor la art. 336 alin. (1) din Codul penal, sau, indiferent de gradul de îmbibație alcoolică în sânge, este atrasă răspunderea penală a oricărei persoane care săvârșește o vătămare corporală din culpă sub această modalitate normativă, dacă a consumat alcool depistabil prin mijloace tehnice sau medico-legale prevăzute de legislație.”*

Obiectul chestiunii de drept

Art. 196 („Vătămarea corporală din culpă”) alin. (1) Cod penal

„(1) Fapta prevăzută în art. 193 alin. (2) [Fapta prin care se produc leziuni traumatiche sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă] săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă”.

Opiniile instanțelor judecătorești

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, s-au conturat două opinii:

Într-o primă opinie s-a susținut că pentru întrunirea tipicității infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) din Codul penal privind vătămarea corporală din culpă, sintagma din teza I a acestui text incriminator, respectiv „sub influența băuturilor alcoolice”, trebuie interpretată în sensul că, indiferent de gradul de îmbibație alcoolică în sânge, este atrasă răspunderea penală a oricărei persoane care săvârșește o vătămare corporală din culpă sub această modalitate normativă, dacă a consumat alcool depistabil prin mijloace tehnice sau medico-legale prevăzute de lege.

În cea de a doua opinie s-a susținut că pentru întrunirea tipicității infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) din Codul penal privind vătămarea corporală din culpă, sintagma din teza I a acestui text incriminator, respectiv „sub influența băuturilor alcoolice”, trebuie interpretată ca referindu-se la un anumit grad de îmbibație de alcool pur în sânge, eventual cel indicat de legiuitor la art. 336 alin. (1) din Codul penal.

Opinia Parchetului de pe lângă ÎCCJ

Parchetul de pe lângă ÎCCJ a susținut că, în interpretarea dispozițiilor art. 196 alin. (1) teza I din Codul penal, sintagma „sub influența băuturilor alcoolice” trebuie interpretată în sensul că, indiferent de gradul de îmbibație alcoolică în sânge, este atrasă răspunderea penală a oricărei persoane care săvârșește o vătămare corporală din culpă în această modalitate normativă, dacă a consumat alcool depistabil prin orice mijloc de probă.

Opinia judecătorului-raportor

Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul admiterii sesizării Curții de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 4.920/270/2016, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „dacă pentru întrunirea tipicității infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) din Codul penal, privind vătămarea corporală din culpă, sintagma din teza I a acestui text incriminator, respectiv «(...) sub influența băuturilor alcoolice (...)», trebuie interpretată ca referindu-se la un anumit grad de îmbibație de alcool pur în sânge, eventual cel indicat de legiuitor la art. 336 alin. (1) din Codul penal, sau, indiferent de gradul de îmbibație alcoolică în sânge, este atrasă răspunderea penală a oricărei persoane care săvârșește o vătămare corporală din culpă sub această modalitate normativă, dacă a consumat alcool depistabil prin mijloace tehnice sau medico-legale prevăzute de legislație” și statuării că, în interpretarea dispozițiilor art. 196 alin. (1) teza I din Codul penal, care incriminează fapta prevăzută în art. 193 alin. (2) din Codul

penal săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice, existența infracțiunii de vătămare corporală din culpă nu este condiționată de o anumită limită a îmbibației alcoolice.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/P) nr. 8/2018

Prin **Decizia nr. 8/2018**, ÎCCJ (Complet DCD/P) *a admis* sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău.

Înalta Curte a stabilit faptul că, în interpretarea dispozițiilor art. 196 alin. (1) teza I din Codul penal, care incriminează fapta prevăzută în art. 193 alin. (2) din Codul penal săvârșită din culpă de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice, **existența infracțiunii de vătămare corporală din culpă nu este condiționată de o anumită limită a îmbibației alcoolice.**